

du (ni o. s. v.) så? *Eller h.?* eller hvad tycker du (ni o. s. v.)? — *Syn.* Huruledes, Hurulunda. — 2) Betecknar graden, mättet af de adjektiver eller adverbier, med hvilka det förenas. *Ingen kan föreställa sig, h. högt det berget är. Ni vet, h. farligt det är. Tänk er, h. olycklig jag är. H. många dagar ha vi kvar? H. mycket ondt har han icke gjort? H. ljust är det ej, att . . . ! Ni vet, h. vänligt han bemöter alla. H. lätt blir icke den oerfarne ett rof för lockelsen? H. länge sedan är det? H. nära? H. dags? vid hvad tid på dagen? H. ofta? H. sällan? H. ell. h. länge han bråkade, så vann han till slut sitt ändamål, sedan han länge bråkät &c. H. vida, huru långt; se äfven *Huruvida*. — *Int.* Utrop, som betecknar förundran, harm, ovilja, o. s. v. *H. !* *! är han ej här? H. ! ni understår er att . . . H. väl han gjort! H. du ser ut!* så du ser ut!*

HURUDAN, hurudänn o. hürudann, pron. a. (af *Huru* och *Dan*; se d. o.) Huru beskaffad. Brukas både i relativa och frågande satser. *Jag vet icke, h. han är. H. är han? H. som helst.*

HURULEDES, HURULUNDA, adv. Se *Huru*, 1. **HURUSOM**, adv. Se *Huru*, 1.

HURUVIDA, --vidå, adv. I hvad mån, i hvad afseende, om. *Jag vet ej, h. det är sant.*

HUS, n. 3. 1) Plats öfvan jord, omgifven af upptimrade eller uppmurade väggar med tak öfver, och afdelad eller inredd, allt efter olika behof, till boning för människor, djur, eller till förvaring af hvarjehanda förnödenheter, o. s. v. *Stort, litet h. Hafva eget h., h. och gård. Hafva h. och hem. Köpebref på ett h. Arbete inom h., utom h. Gå ur h. i h. Herrans h., Guds h., kyrkan. Gå man ur h-e, gå ut emot fienden, en man ur hvarje hus. — Har en mängd sammansättningar, såsom: Bonings-, Ladugårds-, Vagns-, Svinhus, m. fl. — *Syn.* Byggnad, Byggning, Boning. — 2) Säges äfven om den betäckning, som vissa af blötdjurena hafva. *Snigel med h. — 3) Herberge, herbergering. Begära h. Låna h. hos någon öfver natten. Taga h. hos någon, taga in hos någon, för att blifva herbergerad. Hålla h., hålla till, vistas, t. ex.: Hvar har ni hållit h.? Hålla illa h., illa husera, fara fram. — 4) Hushåll. *Han håller ett hederligt h. Herrn, frun i h-et. Lidertligt h., ställe, der skökor hållas. — 5) Folket i ett hus. Hela h-et skyndade dit. — 6) Betäckning öfver en maskin, ett drifverk, o. s. v. Mest i sammansättningar, såsom: Hjulhus, m. m. — 7) (fam.) Afträde, afträdeshus. *Gå på h-et. — 8) Slägt, ätt. Vara af godt h. Det kungliga h-et. H-et Österrike. — 9) Första tungan i brädspel, der brickorna äro uppställda, och hvarifrån man spelar ut dem ifrån början. Spela från h., flytta ut en bricka från hus. — 10) Se *Blockhus*. — 11) Benämning på hvardera afdelningen af engelska parlamentet. Mest i sammansättningarna *Öfver- och Underhuset. — Ss. H-byggnad, -dräng, -källare, -köp, -ägande, -ägarre, -ägarinna.*****

HUSAGA, f. sing. Aga, som af husbonde tilldelas tjenstehjon för någon dess förseelse.

HUSAKTIG, a. 2., m. fl., se *Huslig*, m. fl.

HUSANDAKT, c. sing. Andaktsöfning inom familjen.

HUSAPOTEK, hüsapoték, n. 3. Samling af läkemedel för behof i ett enskilt hushåll. [— thek.]

HUSAR, -är, m. 3. (egentl. ungersk ryttare) Benämning på ett slags lätt beväpnade och lätt

klädda ryttare. — *Ss. H-jacka, -regemente, -öfverste.*

Anm. Ordet kommer af ung. *husz*, tjugu, och *ar*, aföfning, emedan under kejsar Mathias I i 15:de århundradet tjugu hushåll måste uppsätta en ryttare.

HUSARE, hüsare, m. 5. Fisk af Störsläktet, stundom 24 fot lång. *Acipenser Huso.*

HUSARREST, hüsäräst, m. 3. Arrest, hvori någon hålles i sin boning, på sina rum.

HUSBEHOF, n. sing. Hvad som behöfves i ett hushåll. *Hafva nog till h.*

HUSBEHOFSBRÄNNING, f. 2. Brännvinsbränning endast till eget behof.

HUSBEHOFSQVARN, —SÅG, f. 2. Qvarn, såg, hvarpå males, sågas, endast för eget behof.

HUSBLOSS, n. sing. Ett slags fisklim, hvans bästa sort tillredes af Husarens, Störens och Sterlettens simblåsor.

Anm. Ordet skrives allmänt *Husbloss*, men kommer hvarken af *Hus* eller *Bloss*, utan af tyska *Hausenblase*; skrives således rättare *Husblås*.

HUSBLOSS-STÖR, m. 2. Se *Husare*.

HUSBONDARÄTT, m. sing. Rättighet, som grundar sig på ett legoafstal om arbete eller tjenst, med vilkor att tjenstehjonet, under en bestämd tid, skall böra till dens husfolk, som får rätt att fordra arbetet eller tjensten.

HUSBONDDRÄNG, m. 2. Dräng, som är tillsatt att befalla öfver de öfriga på en gård.

HUSBONDE, m. 3. pl. — *bönder*. 1) Den, som naturligen och lagligen äger rätt att befalla i ett hus (familj). Afser isynnerhet förhållandet till tjenstefolket. *Hafva en god h. Vara h. i sitt hus*, verkligen utöfva den makt man på grund af rätt äger i sitt hus. *Frun är h. der i huset*, har der mest att säga. (Ordspr.) *H-us öga gör hästen fet*, det är bäst att sjelf sköta om sitt. — 2) (fig. fam.) Öfverman. *I honom finner du din h.*

HUSBONDEMAKT, f. sing. Se *Husbondarätt*.

HUSBONDKASTET, n. sing. def. (fam.) *Hafva h.*, hafva mest att säga i ett hus.

HUSCH! int. (fam.) Se *Hu!*

HUSDJEFVUL, m. 2. pl. — *djeflar*. Person, som är till plåga, ställer till ondt för de andra i ett hus.

HUSDJUR, n. 3. Hemtamt djur, som af menniskan uppfores till dess nytta.

HUSDUFVA, f. 1. Tam dufva, som uppfores i dufslag eller dufhus.

HUSERA, v. n. 1. (fam.) Hålla illa hus, fara illa fram. — *Huserande*, n. 4.

HUSESYN, f. 3. Besigtning, som anställles på byggnader, hvilkas underhåll åligger någon viss person.

HUSFADER, m. 3. pl. — *fäder*. Fadren och husbonden i en familj.

HUSFADERLIG, a. 2. Som tillhör, har afseende på, tillkommer en husfader. — *Husfaderligt*, adv.

HUSFATTIG, a. 2. o. s. Fattig, som ej går omkring och tigger.

HUSFLUGA, f. 1. Den vanliga arten af flugorna. *Musca domestica*.

HUSFOLK, n. sing. 1) De, som bo i ett hus. — 2) Tjenstefolket i ett hushåll.

HUSFRED, m. sing. Fred och lugn, som man åtnjuter i sitt eget hus eller hem. *För att få h., måste man göra allt, hvad hustrun vill. Jag får ingen h. för honom.*